

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonės dėl pasiūlymo dėl didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros („eu-LISA“) reglamento santrauka

(Visą šios nuomonės tekstą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima rasti EDAPP interneto svetainėje www.edps.europa.eu)

(2017/C 386/06)

Nuo įkūrimo 2011 m. Europos agentūrai, atsakingai už didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymą („eu-LISA“), buvo palaipsniui patikėtas Šengeno informacinės sistemos, Vizų informacinės sistemos ir sistemos Eurodac valdymas. Po ketverių veiklos metų Komisija atliko bendrą vertinimą. Remiantis šiuo vertinimu, 2017 m. birželio 29 d. buvo pateiktas pasiūlymas dėl Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros reglamento.

Šiuo pasiūlymu daugiausia siekiama patikėti „eu-LISA“: i) vykdyti esamų ir būsimų didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymą; ii) gerinti kai kuriuos šių sistemų sąveikos aspektus; iii) vykdyti mokslinių tyrimų veiklą ir bandomuosius projektus ir iv) kurti, valdyti ir įdiegti bendrą IT sistemą valstybių narių grupei, savanoriškai pasirinkusiai centralizuotą ES teisės aktų, reglamentuojančių decentralizuotas sistemas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, techninių aspektų įgyvendinimo sprendimą.

Šis pasiūlymas dėl „eu-LISA“ – tai platesnio Europos Sąjungos išorės sienų valdymo gerinimo ir vidaus saugumo stiprinimo proceso dalis, kuria siekiama reaguoti į specifines saugumo problemas. Iš tiesų šiuo metu su Europos Parlamentu ir Taryba deramasi dėl kelių teisės aktų pasiūlymų dėl didelės apimties IT sistemų (atvykimo ir išvykimo sistemos, sistemos Eurodac, Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos, Šengeno informacinės sistemos ir Europos nuosprendžių registru informacinės sistemos, kuri apimtų nuosprendžius trečiųjų šalių piliečiams). Šiuose teisės aktų pasiūlymuose „eu-LISA“ patikima vykdyti pirmiau nurodytą didelės apimties IT sistemų operacijų valdymą.

EDAPP, kuris veikia ir kaip „eu-LISA“ priežiūros institucija, rekomenduoja prie „eu-LISA“ pasiūlymo pridėti išsamų poveikio ES pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintai teisei į duomenų privatumą ir teisei į duomenų apsaugą vertinimą.

Be to, EDAPP primena, kad šiuo metu nėra ES didelės apimties IT sistemų sąveikos teisinio pagrindo. Todėl „eu-LISA“ galėtų rengti įgyvendinimo veiksmus tik tuo atveju, jeigu būtų priimtas šis teisinis pagrindas.

Galiausiai EDAPP yra susirūpinęs dėl „eu-LISA“ galimybės sukurti ir įdiegti bendrą centralizuotą didelės apimties IT sistemų, kurios iš esmės yra decentralizuotos, sprendimą. ES didelės apimties IT sistemos struktūra aiškiai apibrėžta konkrečiu teisiniu pagrindu ir jos negalima keisti įgaliojimų suteikimo susitarimu, sudarytu tarp „eu-LISA“ ir valstybių narių grupės. Bet kokį sistemos struktūros pakeitimą galima atlikti tik pakeitus atitinkamą teisinį pagrindą, prieš tai atlikus poveikio vertinimą ir parengus galimybių studijas.

1. ĮVADAS IR PAGRINDINĖ INFORMACIJA

1. Europos agentūra, atsakinga už didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymą (toliau – „eu-LISA“), buvo įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1077/2011⁽¹⁾. Reglamentu „eu-LISA“ patikėtas antros kartos Šengeno informacinės sistemos (toliau – SIS II)⁽²⁾ ir Vizų informacinės sistemos (toliau – VIS)⁽³⁾ operacijų valdymas centriniu lygmeniu. Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011 buvo pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 603/2013⁽⁴⁾, kuriuo „eu-LISA“ buvo papildomai pavesta valdyti sistemą Eurodac.
2. 2016 m., praėjus ketveriems metams nuo „eu-LISA“ veiklos pradžios, Komisija atliko jos vertinimą⁽⁵⁾. Šis vertinimas parodė, kad būtina gerinti „eu-LISA“ veiklos veiksmingumą ir efektyvumą. Šiomis aplinkybėmis 2017 m. birželio 29 d. Komisija pateikė Pasiūlymą dėl Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros reglamento⁽⁶⁾ (toliau – „eu-LISA“ pasiūlymas).
3. Be to, 2016 m. Komisija pradėjo plačiau svarstyti, kaip veiksmingiau ir efektyviau valdyti ir naudoti duomenis sienų valdymo ir saugumo tikslais. Todėl Komisija priėmė komunikatą „Patikimesnės ir pažangesnės sienų ir saugumo informacinės sistemos“⁽⁷⁾ ir galutinę Aukšto lygio informacinių sistemų ir sąveikumo ekspertų grupės ataskaitą⁽⁸⁾, taip pat Septintąją pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitą⁽⁹⁾ su pasiūlymais dėl naujų užduočių ir su jomis susijusių naujų įgaliojimų „eu-LISA“.
4. Komisija neoficialiai konsultavosi su EDAPP prieš „eu-LISA“ pasiūlymo paskelbimą. EDAPP pateikė neoficialias pastabas ir į jas buvo iš dalies atsižvelgta.
5. „eu-LISA“ pasiūlymo tikslas – išplėsti agentūros įgaliojimus ir:
  - suteikti jai galimybę vykdyti esamų ir būsimų didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymą,
  - užtikrinti visų „eu-LISA“ valdomų didelės apimties IT sistemų duomenų kokybę,
  - parengti sistemų sąveikai užtikrinti būtinus veiksmus,
  - vykdyti didelės apimties IT sistemų operacijų valdymo mokslinius tyrimus,
  - vykdyti bandomuosius projektus, koncepcijų įrodymo ir išbandymo veiklą,

⁽¹⁾ OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

⁽²⁾ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 381, 2006 12 28, p. 4) ir 2007 m. birželio 12 d. Tarybos sprendimas 2007/533/TVR dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo (OL L 205, 2007 8 7, p. 63).

⁽³⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) (OL L 218, 2008 8 13, p. 60).

⁽⁴⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 603/2013 dėl Eurodac sistemos pirštų atspaudams lyginti sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų bei Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su Eurodac sistemos duomenimis ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011, kuriuo įsteigiama Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (OL L 180, 2013 6 29, p. 1).

⁽⁵⁾ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros („eu-LISA“) veikimo (COM(2017) 346, 2017 6 29).

⁽⁶⁾ Pasiūlymas dėl reglamento dėl Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1987/2006 ir Tarybos sprendimą 2007/533/TVR, panaikinancio Reglamentą (ES) Nr. 1077/2011 (COM(2017) 352 *final*, 2017 6 29).

⁽⁷⁾ COM(2016) 205 *final*, 2016 4 6.

⁽⁸⁾ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1>

⁽⁹⁾ COM(2017) 261 *final*, 2017 5 16.

- remti ir konsultuoti valstybes nares ir Komisiją dėl nacionalinių sistemų prijungimo prie centrinės sistemos,
  - kurti, valdyti ir įdiegti bendrą IT sistemą valstybių narių grupei, savanoriškai pasirinkusiai centralizuotą ES teisės aktų, reglamentuojančių decentralizuotas sistemas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, techninių aspektų įgyvendinimo sprendimą.
6. Pirmiausia EDAPP pateiks pagrindines rekomendacijas dėl „eu-LISA“ pasiūlymo. Šiose pagrindinėse rekomendacijose aptartos pagrindinės EDAPP pastebėtos problemos, kurios bet koku atveju turi būti sprendžiamos teisėkūros procese. Papildomose rekomendacijose aptarti klausimai, kurie, EDAPP nuomone, reikalauja paaiškinimų, papildomos informacijos ar nedidelių pakeitimų. Šis atskyrimas turėtų padėti teisės aktų leidėjui teikti pirmenybę pagrindinėms problemoms, aptartoms šioje nuomonėje.

4. IŠVADA

23. Atidžiai išnagrinėjęs „eu-LISA“ pasiūlymą, EDAPP teikia šias rekomendacijas:
- atlikti arba pateikti išsamų poveikio vertinimą, kuris padėtų lengviau įvertinti „eu-LISA“ pasiūlymo poveikį pagrindinėms teisėms, visų pirma dėl ES didelės apimties sistemų sutelkimo vienoje agentūroje ir atsižvelgiant į platesnį teisinį kontekstą, įskaitant šiuo metu svarstomus teisės aktų dėl didelės apimties IT sistemų pasiūlymus,
  - pašalinti „eu-LISA“ pasiūlyme pateiktas nuorodas, susijusias su sąveika,
  - pašalinti nuostatą, leidžiančią keisti sistemos struktūrą pagal įgaliojimų suteikimo susitarimą, sudarytą tarp „eu-LISA“ ir valstybių narių grupės.
24. Be anksčiau nustatytų susirūpinimą keliančių klausimų, šioje nuomonėje pateiktos EDAPP rekomendacijos yra susijusios su šiais „eu-LISA“ pasiūlymo aspektais:
- sistemos teikiama statistika,
  - vidaus stebėseną,
  - informacijos saugumo rizikos valdymu,
  - EDAPP ir duomenų apsaugos pareigūno vaidmeniu.
25. EDAPP yra pasirengęs toliau konsultuoti dėl „eu-LISA“ pasiūlymo, taip pat dėl deleguotųjų ar įgyvendinimo aktų, kurie gali būti priimti vadovaujantis siūlomu reglamentu ir turėti įtakos asmens duomenų tvarkymui.

Bruselis, 2017 m. spalio 9 d.

Giovanni BUTTARELLI

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
